

Dráma 2011

edícia slovenská dráma

Matka prepne kundi

HLAS 2 Musíme si uvedomiť, že onkologické ochorenie nezasahuje len pacienta, ale celú jeho rodinu, zväčša sa prejavia silné, alebo odhalia slabé miesta v súdržnosti rodiny. Pani doktorka, ako môžeme napomôcť fungovaniu rodiny počas choroby jedného z jej členov?

Matka beži na záchod. Otvára poklop a zvracia.

HLAS 3 Základom je dobrá komunikácia. Snažte sa ďalej fungovať ako rodina. Dbajte na to, aby chorý člen rodiny nezostával mimo alebo sám. Umožnite mu, aby si on sám reguloval, koľko rodinného ruchu unesie a kedy potrebuje pokoj.

Matka si ľhla do postele. Prepína kundi.

HLAS 4 (*hudba pod hlas*) Saguaro je neprehliadnuteľný kaktus arizonskej púšte. Zvyčajne dorastá do výšky 12 až 18 metrov a vo výške dva až tri metre sa svietnikovito rozvetvuje. Saguaro je veľmi odolným kaktusom. Dokáže vzdorovať mrazom, mechanickým poškodeniam i bakteriálnym infekciám. V jeho tele by sme mohli nájsť až 40 dier vydobaných od ďatľov. Saguaro kvitne krásnymi bielymi kvetmi na vrchole kaktusu. Kvety rozkvitajú večer, kvitnú celú noc a deň až dorána nasledujúceho dňa. Biele kvety počas noci opeľujú netopiere.

Matka vypne televízor. Tma.

6.

Tma. Do hytu vchádza mladá ošetrovateľka Zoja. Je veľmi pekná.

ZOJA Dobrý deň! Ježiši, je tu tma ako v hrobe. Halóó? Kde ste? (*Naruzí do stolu.*) Au, moje koleno. Nič nevidím. (*Opatrne chodí po izbe.*) Môžete zapnúť svetlo? Nejakú lampičku. Môžete zapnúť nejakú lampičku, prosím? (*Prevráti stoličku, zdvihne ju a sadne si na ňu.*) Tuším vás to bavi. Tu je husté, keď človek nič nevidí, že? Celý svet ako jedna tučná vypasená tma. A v tej tme ste pohodený ako vo vesmíre. Toto sa vám páči? Mne nie. Ja to neznášam. Neznášam tmu. A vy? Vždy, keď som bola z nejakej tmy

na sračky, hrala som sa, že som plod. Akože si ležím v mojej mame a okolo mňa nič nie je. Nič a nikto. Len tma, teplo. A tlkot maminho srdca. Pekné, že? Ale to je haluz. V maternici nie je tma. Svetlo preniká cez matkinu pokožku, svaly a steny maternice sú potom purpurovo červené. Ako v obývačke pri kozube. V mojej mame určite. Kde máte vypínač? (*Postaví sa a rozbije nechtiac pohár.*) Ups! Strhnete mi ten pohár z platu?

Matka zažne lampu. Leží v posteli.

ZOJA Vy ste ale číslo! Som Zoja. A vy? Vy ste pani Agáta, čo sa so mnou nerozpráva. Strhnete mi ten pohár z platu? (*Vstáva, prechádza do kuchyne. Trochu kričí.*) Ste hladná? Ja strašne. Uvarím niečo dobré. (*Otvára chladničku.*) V chladničke sú štyri bio vajička. A nejaký podozrivý plátok slaniny. Ten bude tiež bio, že? Hovorí sa, kde sa dobre varí, tam sa dobre darí. Ale kamoškina mama varila brutálne dobre, a jej starý ju aj tak zmlátil každú nedelu. Každú nedelu zožral obed a potom ju zmlátil. Čistý ojeb tieto príslovia. Vadia vám vulgarizmy? Môžem s tým prestať. Dokážem s tým prestať, ak sa veľmi snažím. Viem, že niekto ľudia neznášajú vulgarizmy. Hlavne tí z evanjelickej rodiny. Kaťáci to tak neprežívajú. Ja som kaťáčka. A vy? Kde máte taniere? Naša som príbory. Vidím, že si potrpíte na obrúsky. To ste vyšivali sama? Pekné. Hlavne tieto s motýlikmi. Sú to motýličky, že? Raz som v jednom časáku čítala o motýľoch, čo letia mrte, mrte kilometrov, len aby pristáli na kopci plnom hnijúceho ovocia. A viete prečo? Nasávajú tam svojimi dlhými sosačkami nakvasené ovocné šťavy. Až kým nie sú nadrbané ako divé svine. To by som raz chcela. Nadrbať sa ako motýľ. Ako motýľ a divá sviňa naraz. Aj vy? (*Krája cibuľu. Rozbľja vajička.*) Tuším, máte depku. Ale kto by nemal? Pred mesiacom som opatrovala jedného týpka, čo mal takú hustú depku, že vôbec nevstával z postele. Úplne si odsral zdravé nohy. Trucoval tak dlho, až mu prestali fungovať. Dokonca neotváral ani oči. Máte olej? Pýtam sa, či mám do panvice hodiť maslo, alebo hľadať olej? (*Hádza do panvice maslo, praží cibuľu. Pridáva slaninu, vajička.*) A čo myslíte, otvoril nakoniec tie oči? Sľúbila som mu striptéz. Mám strašne pekné prsia. Aj bradavky mám pekné. Také ani veľké, ani malé. Kde máte soľ? No a chlapík otvoril oči a vyzeral byť šťastný. Potom zomrel. Fakt. Neojebávam. Kurva, zase hreším. Sorry. Viete, v skutočnosti to aj tak nie sú vulgarizmy. Iba obscénne slová. Tak to hovorila naša učka na gympli. Viete, aké slová sú zapísané v slovníku ako vulgarizmy? Sopeľ. Smrad. Alebo grcať. Jazykovedci sú strašní srandisti, že? Máte papierové obrúsky? Inak, ani moja mama nemá rada vulgarizmy. Dokonca tvrdí, že ani môj foter nikdy nenadával. O tom zhusta pochybujem. Poznáte chilapa, čo nikdy nenadával? (*Dochucuje praženicu.*) Naši sa zoznámili na liečení v Tatrách. Zoznámili sa a hneď ma aj urobili. Možno to vyzereá, že sa so mnou veľmi nesrali, ale hovno. Môj otec miloval moju matku. A moja matka milovala môjho otca. Raz za čas sa to proste stane. Raz za strašne dlhý čas. Vedeli ste, že Tatry sú najmenšie veľhory na svete? (*Servíruje jedlo na tácku.*) Preboha, čo vám to tu rastie? Tu, vedľa sošky Panenky Márie. Už má suchú

zem. Môžem ju poliat? (Policva marihuanu.) Chcete čaj alebo minerálku? (Nalievam minerálku.) Mój tато zomrel skôr, ako som sa narodila. Strašne sa na mňa tešil. A z mojej mamy bol totálne hotový. Hovoril jej, že tak ako ona nevonia nikto. Že vonia veľmi jemne. Ako jablko. Alebo biely sypký sneh. Veľmi jemne. (Nakladá praženicu na tanier. Tanier položí na tácku.) Keď bola moja mama v piatom mesiaci, otec zomrel. Neveríte mi? Zrazilo ho auto. Ja viem. To je také obyčajné, že viac sa už nedá. Mama zomrela pred dvoma rokmi. Na rakovinu. Sorry. To sa nehodilo. (Položí tácku s jedlom pred Matku.) Keď som bola malá, často som mamu prosila: Hovor mi o ňom. A ona: Aje čo, už som povedala všetko. Hocičo. Hovor o tom, aký bol. Hovor, mami. Prosím. No, bol veľký, chlpatý a krásne objímal. Chlap ako medveď. Chránil by nás obe ako medveď. Do smrti. Aj váš muž bol taký?

MATKA Drž hubu!

ZOJA Je mi to ľúto. To s vaším mužom. Umrel?

MATKA Drž konečne hubu!

ZOJA Zhovárame sa. To je dobré.

MATKA Je mi zle. Podaj mi vedro. Je mi zle.

Matka odhodi tácku s jedlom a vracia do vedra.

ZOJA Psssss. To bude dobré. Cítim to. Vždy to vycítim, keď to bude dobré. Raz som vykladala tarotové...

MATKA Drž hubu.

ZOJA Ok. Uložím vás do postele, zhasnem a odidem.

MATKA Buď ticho a daj mi ruku.

Zoja sedí na posteli. Drží Agdtu za ruku.

7.

Polnoc. Odbíjajú hodiny. Zoja sedí na záchode. Cez zadný vchod vchádza do bytu Bruno. Stojí vo svojej izbe a balí si veci do veľkej tašky. V izbe svieti ročkové svetlo z akvária. Zoja vyberá z vrečka na kabátoe slzný plyn. Blíži sa k Brunovi

ZOJA Neotáčaj sa a vypadni!

BRUNO Eh?

ZOJA Okamžite vypadni! Vypadni, lebo volám polišov!

BRUNO Hlavne sa upokoj.

Bruno sa otáča, Zoja strieku slzný plyn. Bruno sa včas otočí.

BRUNO Kurva! Kurva!

ZOJA Volám polišov!

BRUNO Volaj polišov, nech ťa zatknú, ty krava. Ja tu totiž bývam!

ZOJA Čo?

BRUNO Som jej syn, ty krava.

Zoja otvára okno, vetrá.

BRUNO Čo v ňom bolo?

ZOJA Povedali mi, že tu nikto nebude. Povedali mi, že tu s ňou budem sama.

BRUNO Čo bolo v tom spreji?

ZOJA Chill. Iba chill.

BRUNO Dúfal som, že platím ošetrovatelku. Nie rotvajlera.

ZOJA Pitbull je horší. Pitbull dohryzie človeka až na smrť. Nikdy neskončí v polovici.

BRUNO Vlastne mám šťastie.

ZOJA Tak trochu.

BRUNO Si úplne šibnutá?

ZOJA Mrzí ma to. Máš slušný postreh.

BRUNO Nie, iba šťastie. Ten slzný plyn má oveľa menší dostrek. Si nevedela?

ZOJA Kurva. (Pauza.) Prišiel si pozrieť mamu?

BRUNO Prišiel som si po veci. Ako sa má?

ZOJA Má depku. A chýba jej muž. Kedy umrel?

BRUNO Neumrel. Je u môjho brata.

ZOJA Počkaj. Ona má dvoch synov a muža?

BRUNO Máš s tým nejaký problém?

ZOJA Ona tu trčí sama a pritom má v meste muža a dvoch synov?

BRUNO Daj si pohov, mladá.

Zoja si sadá do rozostlanej postele.

ZOJA Vieš, čo je to depka? Hnev! Hnev na to, čo si urobil, kto tam bol a koho obviňuješ. Chápeš tomu, ty lúzer?

BRUNO Nie. A ani nechcem.

ZOJA Fúj, čo ste to za červy?

BRUNO Kurva, drž hubu! Mám svoju matku rád. Prečo bývaš v inojej izbe?

ZOJA Ste lúzri. Čistokrvní lúzri.

BRUNO Čo si vlastne o sebe myslíš, ty krava?

ZOJA Vieš čo, na reči sa teraz môžeš vyjebať.

BRUNO Ak s tým neprestaneš, z fleku ťa vyrazím.

ZOJA Nevyraziš.

BRUNO A to akože prečo?

ZOJA Chceš sa mi dostať pod nohavičky.

BRUNO Jasné. Celý vesmír sa ti chce dostať pod nohavičky.

ZOJA Máš také zreničky.

BRUNO Fajčil som trávu, ty krava.

ZOJA To učíte, debile.

BRUNO Máš padáka.

ZOJA V kuchyni je v kvetináči mariška a tvoja matka o tom nabetón nevie. Zajtra jej o tom poviem.

BRUNO Žiadne zajtra nebude.

ZOJA Tak to poviem polišom.

BRUNO Čo vlastne chceš?

ZOJA Daj mi jointa a postarám sa ti o matku i o marišku.

BRUNO Kurva, kde to žijem? Čo je to za krajinu, kde ošetrovateľky fajčia trávu?

Bruno odchádza. Zoja za ním kričí.

ZOJA Tá istá ako krajina, v ktorej matky pestujú trávu svojim synkom vedľa sošky Panenky Márie, ty lúzer!

Tma.

8.

O pár dni neskôr.

Matku leží v posteli. Spí. Vo francúzskom okne rastie kaktus saguaro. Kým Matku dohovori, kaktus rastie v celom okne.

MATKA (hlas z reproduktora) Som saguaro. Krásny kaktus saguaro. Som v arizonskej púšti. Netuším, kde presne leží Arizona, ale som tu. Vzduch je ostrý, štípe ma v nose. Vôbec mi nevadí, že sa nehýbem. Okolo mňa je mrazivé, krásne ticho. Nad hlavou mám milióny hviezd. Pozerám tak dlho do oblohy, až mám v očiach zrnká zlata. Také malinké zrníčka, ako keď revem. Moje telo je dobodané. Je rozkopnuté, prestrieľané ako rešeto, a stále žije. Zhromažďuje vodu a dáva sa dohromady.

Tma.

Zoja má okolo krku šatku. Sedí v kuchyni a fajčí pri otvorenom okne. Prichádza Matka. Zoja rýchlo zatvára okno.

ZOJA Dobrý deň, Agáta. Vy ste ale spachtoška!

MATKA Som smädná. Podaj mi vodu! Veľa vody.

Zoja podáva Matke vodu.

ZOJA Vyzeráte lepšie. Oveľa lepšie.

MATKA Nepreháňaj. Cítiš tu dym?

ZOJA To bude zvonku. Pred chvíľou som vetrala.

MATKA Koľko je vlastne hodín?

ZOJA Bude jedenásť.

MATKA Panebože. O chvíľu sú tu.

ZOJA Kto?

MATKA Synovia a muž.

ZOJA Ok, ale najprv sa najeme. Mám sviečkovú.

MATKA Moji synovia zbožňujú sviečkovú.

ZOJA A vy? Čo zbožňujete vy?

MATKA Ani neviem. To čo oni?

ZOJA O chvíľu bude hotová. Stačí ju ohriať v mikrovlnke.

MATKA Prečo je v plastovom obale?

ZOJA Lebo ju tak predávajú v Jednote.

MATKA Nikdy som nejedla sviečkovú z plastového obalu.

ZOJA Nebojte sa, je to pre ľudí.

MATKA Ty sa takto stravuješ?